

KÉPZELD EL!

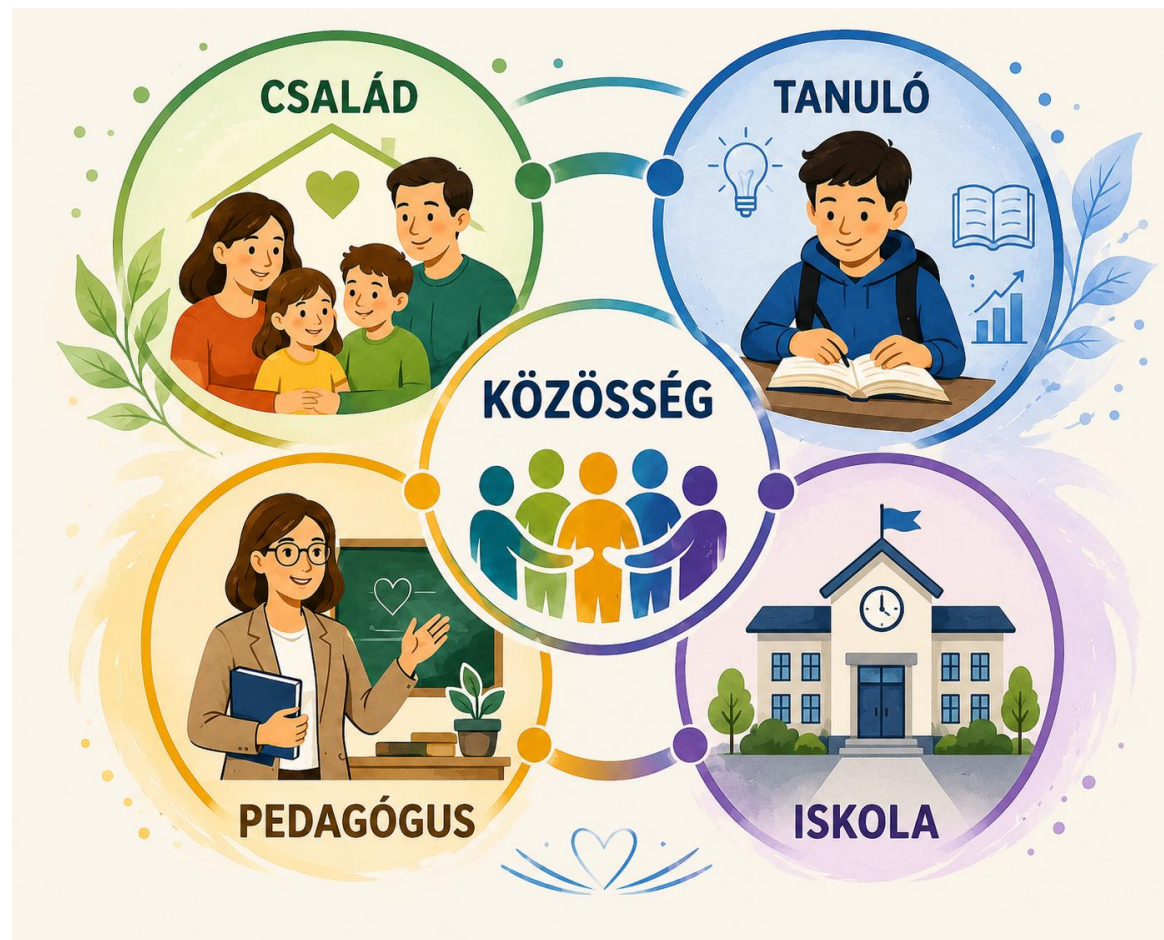
A képzelőerő-tőke az inklúzióban

Dr. Boros Julianna, egyetemi adjunktus

PTE BTK TKI Közösségi és Szociális
Tanulmányok Tanszék

„A pillanat fogságában”

RPI Országjáró konferencia-szinopszis, 2026.
augusztus

SZÜLŐ – TANULÓ – PEDAGÓGUS – KÖZÖSSÉG

Az elképzelhető jövők egyenlőtlensége

- a társadalmi és oktatási egyenlőtlenség nemcsak abban jelenik meg, hogy **ki mihez fér hozzá**, hanem abban is, hogy **ki milyen jövőt képes saját maga számára elképzelni**.
- Nem minden gyermek ugyanarról a rajtvonalról indul – és nem minden gyermek előtt ugyanaz a horizont látható.

Tényezők:

- társadalmi és területi hátrány;
- szegregáció;
- szülők iskolázottsága;
- intézményi elvárások;
- diszkrimináció;
- szerepmodellek hiánya;
- az oktatási utakról rendelkezésre álló tudás.

Egymással összekapcsolódnak a tényezők= Interszekcionalitás!

„El tud-e képzelni magának egy gyermek olyan jövőt, amellyel még soha nem találkozott/nem látott példát?”

1 El tudom képzelni?

Mert minden nagy dolog
először egy képzeletben
született álm.

2 Elhiszem, hogy nekem is lehetséges?

Mert a hit önmagunkban
az első lépés
a változás felé.

3 Látom az odavezető utat?

Mert ha van célunk és tervünk,
minden lépés közelebb visz
az álmainkhoz.

ÁLOM + HIT + TERV = LEHETŐSÉG → CÉL → MEGVALÓSULÁS
Képzeld el! Higgy benne! Tervezd meg! Valósítsd meg! ♥

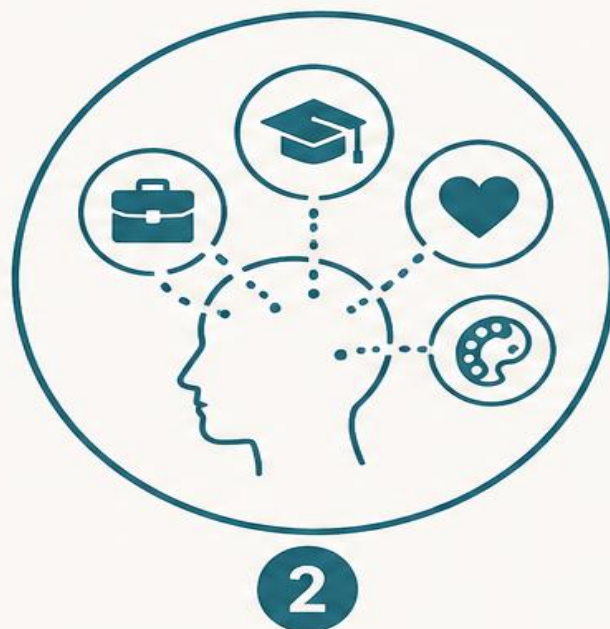
Miért fontos a képzelőerő-tőke az inklúzióban?

1

Az inklúzió

nemcsak hozzáférést jelent: lehetőséget ad arra is, hogy a gyermek elképzelje saját jövőjét.

2

A képzelőerő-tőke

annak képessége és társadalmi erőforrása, hogy valaki többféle jövőbeli önmagát, szerepet és életutat képes elképzelni.

(Appadurai, 2004; Archer, 2003; Yosso, 2005)

3

A jövőkép

akkor válik cselekvést szervező erővé, ha információ, támogató kapcsolat, minta és reális út is kapcsolódik hozzá.

**Ha a gyermek el tudja képzelni a jövőjét, hisz benne, és van útja is hozzá –
AKKOR CSELEKEDNI KEZD. → EZ AZ INKLÚZIÓ LÉNYEGE.**

A képzelőerő-tőke elemei – munkadefiníció

KÉPZELŐERŐ

El tudok képzelni
többféle jövőt.

VÁRAKOZÁS

Elhiszem, hogy
számomra is
lehetséges.

NAVIGÁCIÓ

Tudom, merre és
hogyan indulhatok.

TÁMOGATÁS

Vannak emberek,
akik mellett
állnak.

CSELEKVÉS

Megteszem a
következő lépést.

A fogalom elméleti kapcsolódásai: **aspirációs kapacitás**, **lehetséges én-ek**, **navigációs** és **aspirációs tőke**.

(Appadurai, 2004; Markus & Nurius, 1986; Yosso, 2005)

Az aspiráció és várankozás – nem ugyanaz

ASPIRÁCIÓ

Amit szeretnék elérni,
amit kíváncsnak tartok önmagam számára.

„Mit szeretnék?”

(Khattab, 2015)

VÁRÁKOZÁS

Amit a körülményeim alapján
reálisan elérhetőnek tartok.

„Mit tartok lehetségesnek?”

(Khattab, 2015)

**A pedagógiai kérdés: hogyan közelíthetjük egymáshoz
a vágyott és a reálisan elképzelhető jövőt?**

Család – tanuló – pedagógus = támogató közösség

SZÜLŐ

értékek • tapasztalat •
gondoskodás

TANULÓ

vágyak • képességek •
erősségek

PEDAGÓGUS

tudás • elvárás •
támogatás

KÖZÖSSÉG

kapcsolatok • erőforrások
• közös tervezés

Az inklúzió akkor válik közösségi gyakorlattá, ha a család nem „külső szereplő”, hanem **partner a gyermek jövőjéről való gondolkodásban.**

Család–iskola partnerség: az aktív részvétel gyakorlata

KOMMUNIKÁCIÓ

Rendszeres, többcsatornás, érthető és ítékezésmentes kapcsolattartás.

KÖZÖS DÖNTÉS

Továbbtanulás, fejlesztési célok és támogatási utak közös áttekintése.

AKTÍV RÉSZVÉTEL

Programok, nyílt napok, közösségi események, személyes találkozások.

INFORMÁCIÓ

Felvételi, ösztöndíj, kollégium, utazás, költségek – érthetően elmagyarázva.

ERŐFORRÁSOK

A család és a közösség meglévő tudásának, kapcsolatainak és erősségeinek felismerése.

A pedagógus mint hírvivő, transzlétor és mediátor

HÍRVIVŐ

Láthatóvá teszi a lehetőséget.

- információt közvetít
- új utakat mutat
- hírt ad támogatásokról

“Van ilyen lehetőség.”

TRANSZLÉTOR

Érthetővé és használhatóvá teszi a lehetőséget.

- „lefordítja” az iskola nyelvét
- értelmezi az utakat
- közvetíti a család nézőpontját

“Értem, hogyan működik.”

MEDIÁTOR

Kapcsolatot és hozzáférést teremt.

- család ↔ iskola
- tanuló ↔ lehetőség
- szülő ↔ intézmény
- jelen ↔ lehetséges jövő

“Összekötlek a lehetőséggel.”

A három szerep együtt: láthatóvá tenni – érthetővé tenni – elérhetővé tenni.

Gyakorlati példák – hogyan tágítjuk a jövőhorizontot?

Hit – bizalom – együttműködés – közösség

SZÜLŐ ↔ TANULÓ ↔ PEDAGÓGUS

A hit bizalmat épít, a bizalom együttműködést tesz lehetővé,
az együttműködés pedig közösséget formál – és ez a közösség tágíthatja az elképzelhető jövőt.

Zárógondolat

HINNI ABBAN, AMI MÉG NEM LÁTHATÓ

“

„A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés.”

Zsidók 11,1

CSELEKEDNI AZÉRT, AMIBEN HISZÜNK

“

„Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket...”

Máté 5,16

**„Mert egy gyermek jövője sokszor ott kezdődik,
hogy valaki már akkor képes hinni benne,
amikor ő maga még nem látja.”**

Köszönöm a figyelmet!

Felhasznált szakirodalom

Appadurai, A. (2004). The capacity to aspire: Culture and the terms of recognition. In V. Rao & M. Walton (Eds.), *Culture and public action* (pp. 59–84). Stanford University Press.

Bandura, A. (2001). Social cognitive theory: An agentic perspective. *Annual Review of Psychology*, 52, 1–26.

Boros, J., Bogdán, P., & Durst, J. (2021). Accumulating Roma cultural capital: First-in-family graduates and the role of educational talent support programs in Hungary in mitigating the price of social mobility. *Szociológiai Szemle*, 31(3), 74–102.

Epstein, J. L. (2011). *School, family, and community partnerships*. Westview Press.

Hoover-Dempsey, K. V., & Sandler, H. M. (1997). Why do parents become involved in their children's education? *Review of Educational Research*, 67(1), 3–42.

Khattab, N. (2015). Students' aspirations, expectations and school achievement: What really matters? *British Educational Research Journal*, 41(5), 731–748.

Markus, H., & Nurius, P. (1986). Possible selves. *American Psychologist*, 41(9), 954–969.

Yosso, T. J. (2005). Whose culture has capital? *Race Ethnicity and Education*, 8(1), 69–91.

Megjegyzés: a „képzelőerő-tőke” a szerző kidolgozás alatt álló munkafogalma.